

Ds. J. Strating – H.C. Zondag 50

Zingen: Ps. 16: 1

Zingen: Ps. 16: 3, 5.

Zingen: Ps. 104 : 4, 8, 10

Zingen: Ps 73: 11

Zingen: Ps.34 :3, 4.

Lezen: Psalm 73

Tekst: H.C. Zondag 50

Geliefden in onze Here Jezus Christus,

Het gebod tot het gebed om ons dagelijks brood bewaart ons ervoor, aards te denken van onze hemelse Vader.

Alsof de hemelse majesteit van God alleen maar zo verheven was, dat Hij slechts tussen sterren en regenboog wandelt.

En Zich met ons arbeidsloon, onze kleding en ons onderdak niet bemoeit.

En alleen in 'geestelijke' zaken naar ons zou luisteren.

Dan denken we tè klein van onze God.

Want deze vierde bede leert ons juist: óók voor ons dagelijks brood en voor onze gezondheid interesseert de Vader in de hemel zich bijzonder.

Deze bede zegt ons, dat onze Vader de BRON is van *alle* goed.

Ook van die heel gewone dingen, die duizend-en-één alledaagse stoffelijke dingen. Die zijn van Gods kant altijd een duizendvoudige binding voor óns tot danken en dienen.

Jezus Christus leert ons hier toch bidden.

Dat is Hij, Die op aarde zonder zonder vast (onder)dak verkeerde en Zijn brood ook als een geschenk ontving en door vrouwenhanden werd gediend. (vgl. Lukas 8: 3)

In heel Zijn leven heeft Hij zijn offerwerk voor ons verricht.

Opdat wij onze God weer zouden dienen in zijn Koninkrijk, met geschonken gaven.

Deze vierde bede leert ons dus ons kleingeloof grondig af.

Kleingeloof, is geloof dat op bepaalde gebieden werkeloos is, dat voor ons materiële leven geen beloften acht te bezitten.

Maar dit gebed opent onze ogen juist hiervoor, dat God wel hoog troont in de hemel, maar ook laag ziet op de aarde.

Hij ziet er op toe, of wij met ons brood-verdienen wel als Zijn kinderen en knechten bezig zijn . Dagelijkse arbeid als onderdeel van onze (rijks)dienst voor Hem.

Of wij helemaal op Hem vertrouwen.

Op Hem die ons bij onze doop al beloofd heeft ons van al het goede te voorzien en al het kwade van ons te weren of voor ons doet meewerken ten goede.

Als aardse vaders hun kinderen al het goede wensen willen geven, hoeveel te meer onze hemelse Vader! Ja, Hij schenkt ons zelfs de Heilige Geest, Die ons leert bidden zoals het behoort. (Lukas 11 : 13)

De vierde bede van het volmaakte gebed

Geef ons heden ons dagelijks brood is:

1. Ons kinder – gebed
2. Ons dienst – gebed
3. Ons dagelijks gebed.

1. Het gebed om ons dagelijks brood is en blijft, al zijn we al volwassen mensen geworden, een *kinder – gebed*.

Want ook hier geldt het woord van onze Heiland: "wanneer gij u niet bekeert en wordt als de kinderen, zult gij het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan".

Wij moeten als de kinderen bidden.

Dat blijkt niet alleen uit de aanspraak "onze Vader....".

Maar dat is ook hieruit te verstaan, dat kinderen nog moeten léren!
Zij moeten léren vragen:... `Geef... ons... heden.....`.
Leren vragen, smeken soms om de gave van het dagelijks levensonderhoud.
Let u maar eens op de meest eenvoudige en voor de hand liggende zin van deze vierde bede.
Wij bidden hier om ons dagelijks brood, terwijl de Here toch al bezig is het ons te geven.
Ja, de tafel staat al gedekt en is van brood voorzien.
Dan pas gaan we bidden: geef ons.....!
Nu, dat lijkt op z'n zachts gesproken toch wel wat overdreven.
Er valt nú toch niets meer te bidden, te vragen, te smeken?
"Geef ons...." – en het staat al klaar om gegeten te worden!
Is ons gebed dan niet vreemd en overbodig?
Zo staat het eigenlijk met elk woord in deze bede.
"Geef ons *heden.....*", terwijl er voor morgen ook al genoeg is. En anders halen we het morgen even bij de bakker of in de supermarkt.
"Dagelijks brood"?
En wij hebben nog wel heel wat méér bovendien.
Het is dan ook geen wonder, dat bij dóórdenkende mensen in de wereld, en soms ook bij kerkmensen, de vraag opkomt: wàt is nu toch de zin van ons bidden hier?
Natuurlijk hebben voor dergelijke vragen ons oplossingen meteen klaar.
We zeggen dan, dat we vragen om een zegen!
Here, zegen dit eten, dat brood op tafel.
Zo leren we het onze kinderen, als ze gaan eten.
Zeker, zònder Gods zegen zullen Gods gaven niet tot bloei komen.
Maar er staat het woord : GEEF.
Soms maken we er dit van, dat we bidden om ons brood in het algemeen.
Geef, dat er brood is in deze wereld.
In de hongerende landen ver bij ons vandaan.
Brood in de uitgebreide betekenis (breedste zin) van het woord.
Maar al zal onze Heiland ook daar wel aan gedacht hebben, toch staat er letterlijk : heden – dagelijks – brood.
En wij zullen goed doen, daarvan uit te gaan.
Ook al hebben wij dan geen directe brood-zorgen.
De vraag naar de zin van dit gebed blijft dus.
Nu vatten wij het gebed vaak op uitsluitend als een middel om wat te krijgen van God.
Naar de regel, dat het doel de middelen heiligt.....
Maar dan is ons gebed toch eigenlijk niet meer dan wat een bedelaar doet.
Die weet niet, of hij wat ontvangt.
Maar bij kinderen is dat ànders!
Een kind weet, dat vader en moeder hem op tijd zijn dagelijks brood willen geven.
En toch zal het kind leren vragen.
Zonder vragen en met een brutaal nemen, kreeg het misschien ook zijn eten en drinken.
Maar het zou dan tegelijk duidelijk maken, dat het kind zijn plaats niet kent tegenover vader en moeder.
Zo staat het nu ook met ons bidden.
Ons gebed, heel het Onze Vader, is niet een begerig bedelen, om het maar te kunnen grijpen.
Nee, hier is het vragen van een kind aan zijn hemelse Vader, Die al bezig is te geven, wat nodig is.
Ons gebed is allereerst kinderlijk eerbetoon en liefdevolle afhankelijkheid aan Hem, Die mild geeft en overvloedig schenkt.
Hier komt weer naar voren, dat bidden allereerst ook danken is.
Onze hemelse Vader geeft ons alles, maar Hij leert er ons meteen om vragen en er voor danken.
Wij moeten leven als kinderen van God in 's Vaders wereld.
Uw hemelse Vader weet, wat u nodig bent.
En Hij heeft het bij uw doop al beloofd, dat Hij voor u zorgen wil.

Van de wieg tot het graf.

En zoals vader en moeder thuis hun kind dat zijn ouders niet wil erkennen, soms niet krijgt wat het zo graag wil hebben, zo kan de Here dat ook doen. Of omgekeerd!

Hij wil ons dan leren, Hem als Vader ook te eren, te erkennen.

God is machtig om aan goddelozen het brood te geven, rijk en mild, terwijl Hij het aan Zijn kinderen kan onthouden. Dat openbaart de Schrift duidelijk.

Oók met spijze in overvloed richt Hij de volken. (Job 36 : 31)

Dat is een tekst om eens goed over na te denken!

Maar wie Hij liefheeft, tuchtigt de Here en Hij kastijdt iedere zoon, die Hij aanneemt. (Hebr. 12 : 6)

Denkt u ook maar eens aan psalm 73.

De bozen, de onrechtvaardigen hebben vaak overvloed van brood, hoewel ze God toch niet als hun Vader erkennen.

En dus ook niet tot hem bidden.

Maar daarmee is nog niet gezegd, dat Gods kinderen het ook altijd zonder bidden zouden ontvangen. Ze zouden het ook niet willen.

Asaf had het te kwaad met de voorspoed van de goddelozen.

“Zij weten van geen tranenbrood”.

Zij hebben geen gebrek, maar leven hun weelde- en welvaartsleven uit.

Maar hoe staat het soms met Gods kinderen?

Dié hebben het vaak veel minder.

Want hoe gaat dat?

Men kan ook vandaag op allerlei manieren wel aan geld en brood komen, aan werk en dure dingen.

Zelfs langs verboden wegen en met verkeerde middelen.

Overall wordt immers gespeculeerd op de hebzucht van de mensen!

Maar een kind van God klopt het hart in de keel, als hij er alleen maar aan denkt.

Om zich zó te moeten verzekeren van zijn dagelijks werk, zijn brood en zijn inkomen.

Want voor Gods kinderen staan niet àlle wegen open.

Zij gaan óók met hun broodwinning langs het smalle pad en door de enge poort.

Ja, dan kan het gebeuren dat het wel eens geen vetpot is wanneer ook de kerk en Gods koninkrijk zo hun (vaste) bijdragen nodig hebben.

Terwijl anderen het zo ruim hebben, en menen de kerkdienst niet nodig te hebben. En de Rijksdienst voor God niet kennen.

Daar kon Asaf jaloers op worden. En hebben wij er ook soms geen last van.....?

Asaf zag ze dan ook met nijldige ogen aan.

Hij heeft niet altijd even mooie woorden gesproken tot de Here: of dat nu niet anders kon, en zo.

TOTDAT hij in Gods heiligdom inging, zegt de dichter zelf.

En als hij dan út Gods heiligdom komt, dan weet hij het weer.

Dan is hij een ander mens.

Dan jubelt hij het uit: “Wie heb ik nevens U in de hemel?

Naast U begeer ik niets op de aarde.

Gij hebt mijn rechterhand gevat”.

Die rechterhand die wij elke dag uit de mouw moeten steken, waarmee wij moeten werken.

God heeft het deze dichter weer willen leren:

Als wij ons geen raad meer weten en er soms geen gat meer in zien.

“Gij zult mij leiden door Uw raad”.

Dát geeft de oplossing!

Geef ons, Vader, een opmerkzaam hart voor Uw onderwijzing, Uw leer.

Voorals als wij bidden: Geef ons heden ons dagelijks brood.

Zo blijven wij altijd bij U, zo erkennen wij U, en verwachten alles van U.

Want van U zijn alle dingen, van U, o God, alleen; van U de zegeningen, o, hoorder der gebeên. (*Oud hervormde bundel 148: 1*)

Zo vragen we ootmoedig en eerbiedig aan onze hemelse Vader om ons dagelijks levensonderhoud.

God maakt de mens als een kind.

Dat is de Schriftuurlijke houding, die heel ons leven stempelen moet.

Het gebruiken van ons dagelijks brood heeft dan ook alles te maken met gebruiken van onze doop.

Met ons leven in het verbond.

O, hoe wordt dat geloof aangevreten in onze hedendaagse maatschappij!

In deze wereld van technische top-prestaties en mechanische snufjes voelt de mens zich steeds meer de heer van de schepping.

Maar de erkenning van God is er niet meer bij!

De God van de bijbel is volgens de moderne mens een stukje antieke filosofie, waarmee onze voorouders zich bezighielden.

Dàt stadium is de gecultiveerde mens van vandaag allang voorbij.

Met deze bede staan we in een wereld, die leeft bij brood en spelen.

Maar door deze vierde bede te bidden, zoals het behoort, komen we tegenover dié wereld te staan.

En hebben wij anti-thetisch te laten zien, dat de Heiland van de wereld aan een kruis gehangen heeft tussen hemel en aarde.

Hij leerde ons bidden.

Hij leert ons vragen als een kind dat zijn vader alles vraagt.

En onze hemelse Vader neigt zijn oor, als we Hem aanroepen al onze dagen.

Hij buigt zich als het ware voorover naar ons toe, om te luisteren naar het "als het u belieft" van zijn kinderen.

Geef ons heden ons dagelijks brood is

2. Ons dienst – gebed

En wie dit leerde bij zijn boterham, zal het ook weten voor heel dat grote levensterrein.

Voor allerlei behoeften.

Voor alles wat de Here beloofd heeft van Hem te vragen.

Voor het brede leven in Zijn koninkrijk.

Ons kindergebed wordt zo ons dienstgebed.

Want Christus zelf heeft deze bede in het verlengde van de andere gelegd.

Die vorige beden moeten we hier niet vergeten.

Steeds bedreigt ons weer het roomse idee van de tegenstelling tussen natuur en genade.

Alsof er twee werelden zouden zijn:

Een wereld van God én een wereld van ons.

Die wereld van God is dan heel ver weg, maar die wereld van ons heel dichtbij.

Maar zo is het niet.

Wij mogen dit volmaakte gebed niet verknippen.

Er is wel duidelijk een onderscheid.

Maar maak daarvan geen scheiding, geen tegenstelling!

Wij vragen hier om ons dagelijks brood.

Om onderhoud en onderdak, naar een bekend woord van Paulus in 1 Timotheus 6 : 8.

Wij vragen te mogen léven.

Maar opdat we ook metterdáád als mensen van vlees en bloed Zijn naam kúnnen heiligen. En de komst van Zijn rijk kúnnen bevorderen.

En de kracht hebben om Zijn wil zonder enig tegenspreken te kúnnen volbrengen.

Het blijft in deze bede dus gaan om GOD, om Zijn Woord, Zijn rijk, Zijn dienst.

Het doel van ons leven ligt in God alléén.

Het is Zijn zaak, waarvoor wij leven, werken, een gezin hebben.

En ómdat wij de zaak van de Here hebben te dienen hier op aarde, dáárom mogen we onze zaak, onze behoeften aan de Here voorleggen als onderdeel van Zijn zaak.

Wij moeten het verband blijven zien tussen onze *voeding* en onze *roeping*.

In het paradijs werd aan de mens éérst een opdracht gegeven (Genesis 1:28), en in verband daarmee en onmiddellijk daarop werd hem zijn dagelijks brood toegewezen om die taak te kunnen volbrengen (vers 29).

Roeping en voeding – in dié volgorde, maar ook in die samenhang.

Zo ook in het gebed!

Dat betekent voor ons dagelijks leven, dat wij ons brood, met al wat daaraan vastzit en daarin meekomt, nooit zullen los maken van onze ambtelijke taak als profeet, priester en koning.

Laten we het nooit vergeten: die gedekte tafel met heerlijk brood of dampende schalen – God de Vader wil daarmee

profetenmonden vullen,
priesterhanden vaardig houden,
en *koningshart*en versterken.

Brood – dat is alles wat we nodig hebben en niet kunnen missen om te leven.

Daar hoort het geld bij dat we verdienen, de kleren die we dragen, het huis waarin we wonen.

Daarbij inbegrepen een brommer, een auto, een vaatwasser.

Maar om God met dat alles beter te kunnen *dienen*.

BROOD – dat is het rantsoen, dat de soldaat in Gods heilsleger nodig heeft om te kunnen strijden de goede strijd van het geloof.

Strijden, óók met zijn lichaam, als tempel van de Heilige Geest, tegen de zonden, die hem elke dag in alle dingen omringen.

Ja, de arbeid hoort ook tot ons 'brood'.

Wij vragen in deze vierde bede ook om arbeidsmógelijkheden en arbeidskràcht.

De gespierde armen en de helderheid van geest.

Want God schakelt onze menselijke activiteit in.

In de weg van noeste arbeid geeft God ons in de regel ons levensonderhoud.

Het blijft alles gaan om de dienst aan de Here.

Als u dus alleen maar werkt om aan de kost te komen, zit het niet goed met u.

Als u zich alleen maar aanpast bij de robots en computer, die niet meer weg te denken zijn, dan wordt u zelf bijna tot een machine.

Maar God heeft ons juist geschapen als machinist!

Met verantwoordelijkheid.

Ons hele leven, ook dat in werktijd, moet één erediens voor God zijn.

"Als Christus niet in onze werkplaats woont, dan woont Hij ook niet in ons hart", moet eens iemand geschreven hebben. Dat is duidelijke taal.

Zeker, routine en dergelijke kunnen veel van de echte arbeidsvreugde in de dienst van onze hemelse Vader roven.

Dan hunkeren we naar zogenaamde 'vrije tijd'.

Maar toch ligt het niet zonder meer aan de arbeid.

Hier is de instelling van het *hart* van de arbeider beslissend.

Zonder Christus kunnen we niets doen.

Maar mét Hem kunnen we overal tegen.

De strijd om het bestaan heeft dan ook alles te maken met de goede geloofsstrijd. Deze vierde bede is voluit een dienstgebed!

Zo hebben we onze hemelse Vader te roemen en te prijzen, óók in ons werken.

En als we dan in ons ambt en beroep onze roeping vervullen, heel simpel, dan ontdekken we ook de zin van ons dagelijks werk.

Juist dan, als we gewillig en met vreugde ons kruis op ons nemen en achter Christus aandragen.

Wij moeten wel heel dicht achter de Meester blijven, willen we vandaag het spoor niet bijster raken. Het is spoor is maar smal!

Wat hebben dan soms nog zoveel àndere dingen aan tafel, en op ons werk, de aandacht en de voorrang.

Boven het eigenlijke waar het om gaat: de dienst aan God en voor Hem.

Daarom komt na het "Geef" in de volgorde van het volmaakte gebed het "VERGEEF".

In dat verband heeft het voegwoordje "EN" een onvoorstelbare diepgang.

Want hoe vaak maken we nog ons dagelijks eten en drinken los uit het verbond van God.

Los óók van het 'recreatie-centrum': de Kerk.

Want we staan niet alleen, maar de Here heeft ons in de gemeenschap van Zijn kerk gezet.

Daarom dat woordje "ons" in deze bede.

Er zijn immers zo heel veel zaken, die we nooit alleen, maar juist samen met elkaar kunnen doen.

De Heiland leerde ons niet voor niets bidden om *ons* dagelijks brood.

Dan kunnen we wel de mooie mijnheer willen uithangen en voor het plezier weet ik wat aanschaffen. Maar als we de kerk te kort doen, of de naaste laten verkommeren of de zaken van Gods koninkrijk met grote geldzorgen laten zitten, dan verwijst de Schrift ons naar de rijke dwaas uit Lukas 12.

Dan zijn we bezig voor onszélf schatten te verzamelen, en niet rijk te zijn in God.

Ons dienstgebed zal moeten doorklinken in onze boekhouding!

Dan wijst de Schrift ons het perspectief aan in onze dienst.

Dat uitzicht heeft Christus door Zijn opstanding uit de doden voor ons geopend.

Paulus schrijft aan de Corinthiërs: "Daarom, mijn geliefde broeders, weest standvastig, onwankelbaar, te allen tijde overvloedig in het werk des Heren, wetende, dat uw arbeid niet vergeefs is, in de Here". (1 Cor. 15:58)

En op de nieuwe aarde zullen we niet tevergeefs zwoegen. (Jesaja 65 : 23a)

Geef ons heden ons dagelijks brood is

3. Ons dagelijks gebed.

Daarom moet deze vierde bede ons *dagelijks* gebed zijn.

Dan moeten we dagelijks kennen de absolute soevereiniteit (heerschappij) van God, over gewoon gras en gewone bloemen, over regen en droogte, over jaren van crisis en over jaren van welvaart.

GOD regeert alles.

Hij zorgt voor mijn dagelijks brood, voor mijn kleren en mijn huis, voor kleine en grote gezinnen.

Zijn vaderlijke hand is in ziekte en gezondheid.

En die soevereiniteit (heerschappij) draagt Hij aan niemand over.

Aan geen deskundigen en geen hulporganisaties – al gebruikt Hij die wel.

In het heiligdom, de tempel waarvan Asaf sprak in psalm 73, stond een tafel met brood.

Symbool van de voedselvoorziening door God voor Israël.

Daar stond óók de kandelaar van de kerk.

Daarmee zei God: Houdt in deze donkere wereld vol materialisme de lampen brandende.

"Gij zijt het licht der wereld"!

En het altaar, het reukoffer-altaar stond in het heiligdom.

Dat was de plaats van de algehele overgave aan God, symbool van de offerande van het leven.

Welnu, géén van die drie kan in ons dagelijks leven worden gemist.

Kandelaar, broodtafel, altaar.

Daarin is ons christelijk leven uitgebeeld.

Het leven, waarin God centraal staat. Elke dag.

Dan moet alles bij ons niet uitsluitend om die broodtafel gaan, terwijl we zouden vergeten kandelaar te zijn!

Maar het gaat ook grondig verkeerd, als we het alleen maar over de kandelaar hebben, en met de broodtafel het niet zo nauw nemen, en het altaar van het dankgebed leeg blijft staan.

Of als we ons terugtrekken van de kerkstrijd en van de worsteling in het maatschappelijk en economische leven, op het altaar-van-de-religieuze-zelfbevrediging.

Zo leven en zingen we deze psalm nieuw-testamentisch!

Vandaag hebben we geen apart heiligdom meer, geen tempel als in de dagen van Asaf.

Oók op de nieuwe aarde zal geen tempel meer zijn.

Dat is normaal!

Want onze broodtafel én de kandelaar én het altaar staan nu midden in ons dagelijks leven. Midden in Gods wijde wereld.

Daar mogen we Hem, onze Vader dagelijks dienen, danken en bidden.

Wij hebben overal met Hem te maken.

Hij neemt ons bij onze werkhanden zo maar Zijn heiligdom binnen, in Geest en in Waarheid.

Geef ons.....

Aan Vaders hand gaan we elke dag met dit dienstgebed Zijn heiligdom binnen.

En we belijden: onze God is groot en we begrijpen Hem niet.

Maar Hij geeft op ons dagelijks gebed het brood voor Zijn dienst, en een huis voor Zijn dienst. Onze woning is een ambtswoning en onze kleding het ambtsgewaad.

Let Heer, der legerscharen God,

Let op ons dagelijks dienstgebed!

Want van U, Vader, is het koninkrijk, én de kracht én de heerlijk, in der eeuwigheid.

Amen.